

Vindkraftspark

Vaberget

Underlag för avgränsningssamråd

Innehåll

1.	ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	3
2.	BAKGRUND	4
2.1.	Presentation av bolagen	5
2.2.	Ärendets gång	5
2.3.	Tidplan	6
2.4.	Juridisk bakgrund	6
3.	PROJEKTBESKRIVNING	7
3.1.	Områdets förutsättningar för vindkraft	7
3.2.	Befintligt tillstånd	7
3.3.	Ökad totalhöjd	9
3.4.	Färre vindkraftverk	9
3.5.	Nollalternativ	10
4.	FÖRUTSEDD MILJÖPÅVERKAN	11
4.1.	Ljud	11
4.2.	Skuggor	12
4.3.	Visuell påverkan	14
4.4.	Hinderbelysning	21
4.5.	Naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv	21
4.6.	Fåglar och fladdermöss	21
4.7.	Risker	22
4.8.	Rennäring	22
4.9.	Kumulativa Effekter	23
5.	INVESTERINGAR, ARBETSTILLFÄLLEN, LOKAL NYTTA	24
5.1.	Vindkraftsfond - Bygdepeng	24
5.2.	Synpunkter och frågor.....	24

1. Administrativa uppgifter

Sökanden:

wpd Onshore Vaberget AB Surbrunnsgatan 12 114 27 Stockholm Tfn: 08-501 091 50 Organisations nr: 556843-5191 <i>Kontaktperson:</i> Björn Grinder 08-501 091 68 b.grinder@wpd.se	Eolus Vind AB Box 95 281 21 Hässleholm Tfn: 010-199 88 00 Organisations nr: 556389-3956 <i>Kontaktperson:</i> Stefan Widstrand 010-199 88 19 stefan.widstrand@eolusvind.com
---	--

De planerade vindkraftsparkerna har Prövningskod 40.90.

De planerade anläggningarna är tillståndspliktiga (B-verksamhet) enligt 9 kap. miljöbalken (SFS 1998:808) samt 21 kap. 13 § miljöprövningsförfordningen (SFS 2013:251). De utgör en sådan verksamhet som kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. 20 § miljöbalken och 6 § miljöbedömningsförfordningen (SFS 2017:966). Ett särskilt undersökningssamråd för att utreda om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan har därför inte genomförts. Detta dokument utgör underlag för avgränsningssamråd inom ramen för den specifika miljöbedömningen enligt 6 kap. 29-31 §§ miljöbalken.

Tillståndsplikt B och verksamhetskod 40.90 gäller för verksamhet med

1. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre 150 meter.

2. Bakgrund

Bolagen wpd Onshore Vaberget AB (wpd) och Eolus Vind AB (Eolus) har sedan år 2018 lagakraftvunnet tillstånd att uppföra var sin vindkraftsanläggning på Vaberget 12 km nordväst om samhället Långsele i Sollefteå kommun, Västernorrlands län. Eftersom de båda projekten ligger i omedelbar anslutning till varandra har bolagen valt att samarbeta kring samrådsprocess, inventeringar, och miljökonsekvensbeskrivningar. Bolagen har dock sökt och erhållit separata tillstånd inom en gemensam vindkraftspark. Vindkraftsparken får enligt de befintliga tillstånden bestå av högst 12 vindkraftverk i wpd:s område och 10 vindkraftverk i Eolus område, d.v.s. totalt 22 vindkraftverk, med en totalhöjd om högst 203 meter.

Uppförandet av vindkraftsparken har fördröjts med anledning av försenad elnätsanslutning. Utvecklande av nya och bättre turbiner går snabbare än tillståndprocesserna och samtidigt har tekniken att bygga höga vindkraftstorn utvecklats. En ökning av totalhöjden till 250 m kan ge betydligt större elproduktion vilket innebär ett bättre resursutnyttjande och en lägre elproduktionskostnad. Samtidigt så behöver större turbiner längre inbördes avstånd vilket innebär att antalet vindkraftverk kan minskas från 22 till 18. Av dessa 185 är 10 vindkraftverk i wpd:s område och 8 i Eolus område. Denna ändring av befintligt tillstånd innebär att man inom samma projektområde kan utvinna cirka 50 % mer förnybar elproduktion med ianspråktagande av mindre markyta, helt i enlighet med miljöbalkens hushållningsbestämmelser.

wpd och Eolus avser därför att inom befintligt projektområde ansöka om nya miljötillstånd enligt miljöbalkens 9 kap. Dessa tillstånd kommer huvudsakligen att skilja sig från de befintliga på två punkter:

- En höjning av vindkraftsverkens maximala totalhöjd till 250 m.
- En minskning av maximala antalet vindkraftverk till 18 stycken.

De föreslagna ändringarna påverkar främst synligheten av vindkraftsparken samt ljud och skuggutbredning. Eftersom antalet vindkraftverk minskar kommer även den ianspråktaga markytan minska då fundament, kranplatser och anslutningsväg inte behöver byggas till fyra vindkraftverk. Allt annat följer den miljökonsekvensbeskrivning (MKB) från år 2014, samt tillhörande kompletteringar, som utgör grund för de befintliga tillstånden.

wpd och Eolus avser att söka separata tillstånd enligt miljöbalken för vindkraftsanläggningarna med tillhörande vägar och elektrisk utrustning hos Länsstyrelsen i Västernorrlands län.

wpd och Eolus avser, i enighet med befintliga tillstånd, att söka tillstånd att etablera vindkraftsparken inom ett angivet projektområde men utan fasta koordinater för vindkraftverken. Detta för att kunna optimera nyttjandet av ianspråktagen yta med bästa möjliga teknik vid tidpunkten för uppförandet.

2.1. Presentation av bolagen

Eolus Vind

Eolus Vind AB bildades 1990 och var då den första kommersiella vindkraftsprojektören i Sverige. Idag är Eolus en av Sveriges ledande vindkraftsprojektörer, med ca 40 anställda och kontor i Sverige, Norge, Estland, Lettland och USA. Bolaget har medverkat vid etableringen av över 600 vindkraftverk i Sverige, en mindre del dessa ägs och drivs av Eolus Vind och övriga har sålts till andra företag eller ägs som andelsverk av privatpersoner.

wpd Scandinavia

wpd koncernen är en av Europas ledande vindkraftsaktörer med lång erfarenhet av förnybara energiprojekt. Vindkraftsprojektet drivs av projektbolaget wpd Onshore Vaberget AB, som ingår i wpd-koncernen och ägs av wpd europe GmbH. I Sverige drivs utvecklingsarbetet med hjälp av svenska dotterbolaget wpd Scandinavia AB.

wpd har erfarenhet av utveckling, byggnation, finansiering och drift av över 2 200 vindkraftverk, framförallt i Europa och Asien, med en sammanlagd kapacitet av 4 450 MW. Vi är idag ca 2 200 medarbetare utspridda över hela världen.

2.2. Ärendets gång

Denna skrivelse utgör underlag för avgränsningssamråd enligt 6 kap 29-31 §§ miljöbalken. Inget undersökningssamråd har genomförts då den planerade verksamheten enligt 6 § miljöbedömningsförordningen (SFS 2017:966) ska antas medföra betydande miljöpåverkan.

I det här samrådsunderlaget finns det information om den planerade vindkraftsparkens lokalisering, omfattning och utformning, de miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser samt om miljökonsekvensbeskrivningens innehåll och utformning. Samrådshandlingen riktar sig till Länsstyrelsen i Västernorrlands län, Sollefteå kommun, de enskilda som kan antas bli särskilt berörda av verksamheten eller åtgärden samt de övriga statliga myndigheter, och den allmänhet som kan antas bli berörda av verksamheten eller åtgärden.

Samrådshandlingen har upprättats i enlighet med 8 § miljöbedömningsförordningen och innehåller uppgifter om

1. verksamhetens eller åtgärdens utformning och omfattning,
2. rivningsarbeten, om sådana kan förutses,
3. verksamhetens eller åtgärdens lokalisering,
4. miljöns känslighet i de områden som kan antas bli påverkade,
5. vad i miljön som kan antas bli betydligt påverkat,
6. de betydande miljöeffekter som verksamheten eller åtgärden kan antas medföra i sig eller till följd av yttre händelser, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga,
7. åtgärder som planeras för att förebygga, hindra, motverka eller avhjälpa negativa miljöeffekter, i den utsträckning sådana uppgifter finns tillgängliga, och
8. den bedömning som den som avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden gör i frågan om huruvida en betydande miljöpåverkan kan antas.

Kommande tillståndsansökningar med tillhörande miljökonsekvensbeskrivning (MKB) utformas bl.a. utifrån vad som framkommer under samråd, och kompletteras bl.a. med fördjupade beskrivningar och resultat från fältstudier och inventeringar.

Samrådshandlingen görs tillgänglig på bolagens hemsida, information och inbjudan till samråd skickas till markägare och/eller boende i närområdet samt annonseras i lokalpress. Synpunkter

och relevant information ska lämnas skriftligen senast 31 juli 2020, till b.grinder@wpd.se eller till wpd Scandinavia, Att: Vaberget, Surbrunnsgatan 12, 114 27 Stockholm.

Inkomna synpunkter, information och frågor under samrådet är ett viktigt underlag för arbetet med projektet, och kommer tillsammans med resultat från djupstudier och inventeringar ligga till grund för projektets fortsatta utformning.

Samråd med närboende och allmänhet sker via en presentation på wpd:s hemsida där man även kan ställa frågor och få svar som publiceras på hemsidan. Inget samrådsmöte planeras på grund av de restriktioner som införts på grund av coronaviruset. Boende och markägare inom 2 km från den planerade vindkraftsparken samrådsinformation brevledes. Inbjudan till samråd publiceras även i lokalpressen.

När alla samråd har genomförts och samtliga inventeringar är klara planerar bolagen att söka tillstånd enligt miljöbalken för vindkraftsanläggningen med tillhörande vägar och elektrisk utrustning. Tillståndsansökan ska enligt 9 kap. miljöbalken även inkludera en MKB med en samrådsredogörelse där inkomna synpunkter från samråden och hur dessa har beaktats beskrivs. I MKB kommer även fördjupade beskrivningar från fältinventeringar och annan relevant information som framkommit att redovisas.

Inom ramen för Länsstyrelsens handläggning av tillståndsansökan kungörs denna i lokal media och berörda ges tillfälle att lämna synpunkter på ansökan med tillhörande MKB till Länsstyrelsen. Miljöprövningsdelegationen på Länsstyrelsen fattar sedan beslut om projektets tillåtlighet samt, i det fall tillstånd ges, anger specifika villkor för verksamheten.

2.3. Tidplan

Samrådsmöte med Länsstyrelsen i Västernorrlands län och med Sollefteå kommun genomfördes i januari 2020. Samråd med övriga myndigheter sker skriftligen. Samråd med särskilt berörda, företag, organisationer och med allmänheten är planerat till våren/sommaren 2020.

Tillståndsansökan enligt miljöbalken planeras att inlämnas till Miljöprövningsdelegationen i Västernorrlands län under år 2020.

Bygghas och dragning av elnät planeras till tidigast år 2024/2025.

2.4. Juridisk bakgrund

Höjningar av vindkraftsparker har hittills genomförts med lagstöd i 16 kap. 2 a § miljöbalken. Denna paragraf har följande formulering ”Vid ändring av en miljöfarlig verksamhet får tillståndet begränsas till att enbart avse ändringen (ändringstillstånd).”

Enligt en dom i mark- och miljödomstolen (mål M 5761-17, dom meddelad 2019-03-26) avseende Eolus vindkraftspark Ölme i Kristinehamns kommun bedömdes det saknas laga stöd för att denna paragraf kan användas för att söka ändringstillstånd för höjning av vindkraftverk. Domen är överklagad och avgörande från mark- och miljööverdomstolen beräknas komma under år 2020.

På grund av rådande osäkerhet kring rättsläget har wpd och Eolus valt att hantera höjningen som en helt ny ansökan enligt 9 kap. Miljöbalken för vindkraftspark Vaberget. I denna ansökan kommer den enda riktiga ändringen vara totalhöjden och antal vindkraftverk, allt annat följer det redan lagakraftvunna tillstånden. Om bolagen inte får tillstånd för de 250 m höga vindkraftverken kommer parken uppföras med 203 m höga verk. Om bolagen får tillstånd för 250 m höga vindkraftverk kommer tillstånden för 203 m höga verk att återtas.

3. Projektbeskrivning

3.1. Områdets förutsättningar för vindkraft

Projektområde Vaberget ligger 1 mil norr om Långsele och ca 1,5 mil från Sollefteå, mitt emellan Faxälven och Ångermanälven. Toppen ligger ca 380 m över havet, vilket är högre än omgivande landskap. Vindmätningar som har genomförts både med mätmast och sodar och visar på att det blåser mycket på Vaberget.

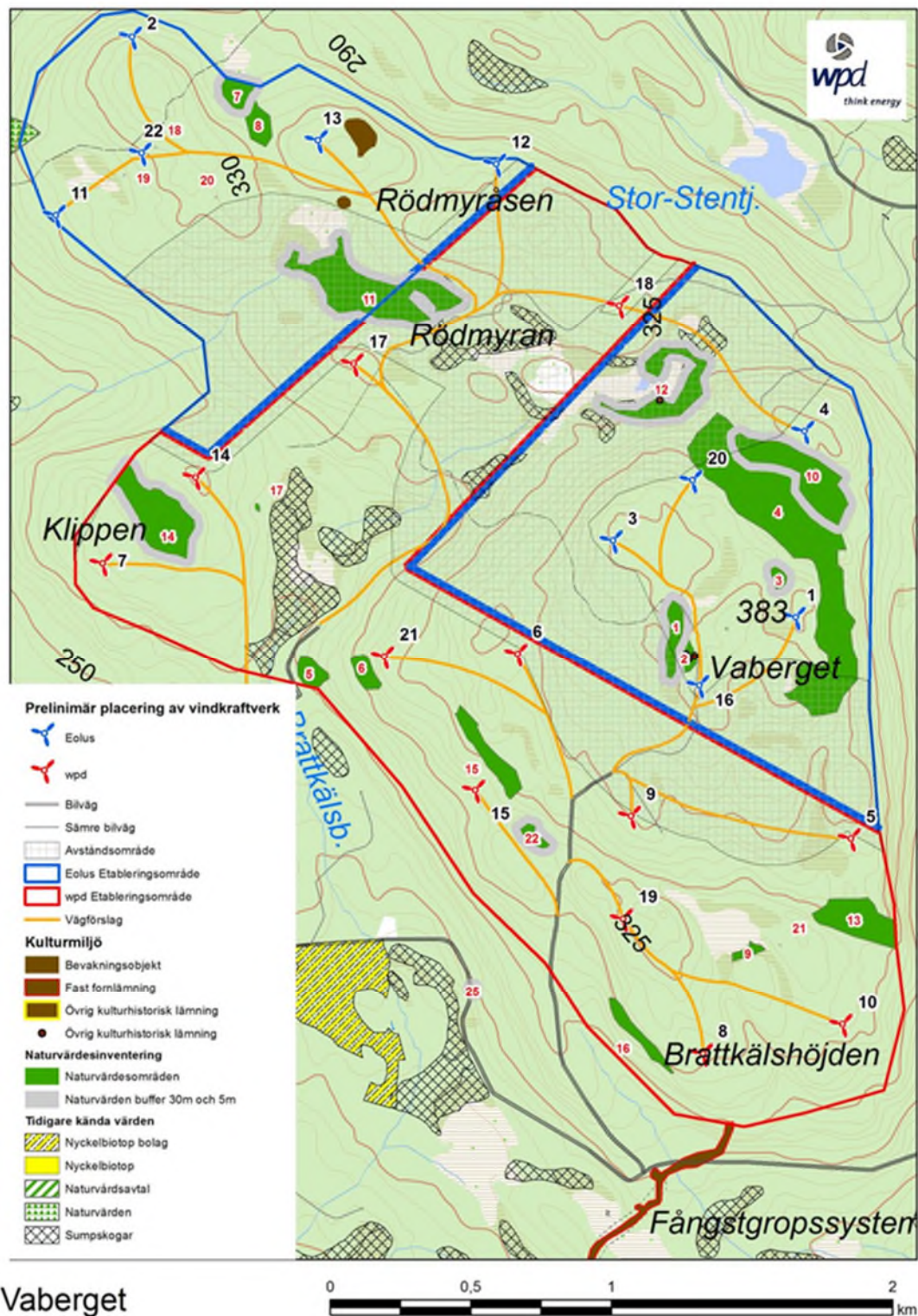
Figur 1. Översiktskarta för Vabergets vindkraftspark.

I etableringsområdet finns inte några riksintresseområden, naturreservat, natura 2000-områden, kulturresevat eller andra skyddade områden, men områden med naturvärden och arkeologiska lämningar förekommer. Ungefär 600 m norr om etableringsområdet finns ett område av riksintresse för naturvärden, Tängsta-Stormyran.

3.2. Befintligt tillstånd

wpd och Eolus har sedan 2018 separata tillstånd för att inom projektområdet uppföra och driva sammanlagt 22 vindkraftverk med högst 203 m totalhöjd. Tillståndet gäller för ett fastställt projektområde utan fasta koordinater vilket innebär att vindkraftverken kan flyttas inom projektområdet så länge erhållna tillståndsvillkor uppfylls. Ytor med högre naturvärden och kulturhistoriska lämningar, samt i förekommande fall även buffertzoner runt dessa, är undantagna från etablering i enlighet med villkor i befintligt tillstånd. Mellan de båda bolagens delprojekt finns ett avståndsområde där vindkraftverk inte får placeras.

Tillståndet omfattar även anläggandet av lokalt vägnät och internt elnät. Elanslutningen till det nationella elnätet planeras att utföras med en ledning till en ny stamstation i Nässe ca 15 km söder om projektområdet. Enligt Svenska Kraftnät kan den stationen stå klar tidigast år 2024.

Figur 2. Detaljkarta över befintligt tillstånd på Vaberget med undantagna områden

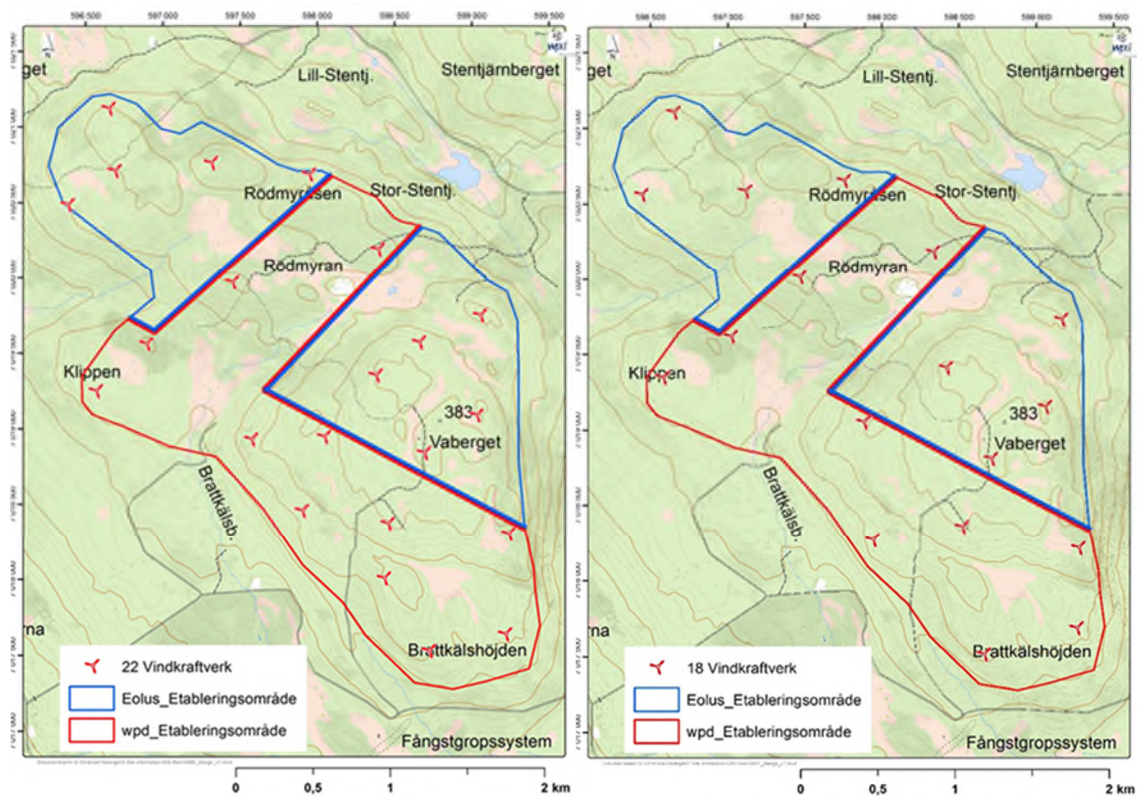
3.3. Ökad totalhöjd

Det nuvarande tillståndet baserades på ett exempel med Nordex vindkraftverk (N117) med en effekt om 3,6 MW och med totalhöjden max 203 meter. Vindmätningarna i området visar att det blåser betydligt mer på högre höjder vid Vaberget. Tekniken att bygga höga vindkraftstorn har samtidigt utvecklats snabbt och bolagen bedömer nu att en ökning av den maximala totalhöjden till 250 m kan ge ca 50% högre elproduktion och därmed ett bättre resursutnyttjande av området. Detta samtidigt som antalet verk minskas från 22 till 18.

Beräkningar, bedömningar och fotomontage i denna samrådshandling baseras på ett exempel med vindkraftverket Vestas V162, med effekten 5,6 MW. Vestas V162 har en rotordiameter om 162 m som vid en navhöjd av 169 m skulle ge totalhöjden 250 m. I ett senare skede när vindkraftverk upphandlas och vindkraftsparken optimeras för bästa elproduktion utifrån bästa tillgängliga teknik kan ett verk med en annan rotordiameter och en annan navhöjd inom ramen för den maximala totalhöjden 250 m komma att väljas. Vindkraftverket ovan jämförs med vindkraftverk av modellen Nordex N117 som använts som exempel i det befintliga tillståndet. Detta vindkraftverk har en rotordiameter av 117 m och 203 m totalhöjd enligt villkoren i tillståndet.

3.4. Färre vindkraftverk

I det befintliga tillståndet har bolagen rätt att uppföra upp till 22 st. vindkraftverk på Vaberget. Med den högre höjden och större rotordiametern som beskrivs ovan behöver vindkraftverken placeras mer gles. Wpd och Eolus kommer därför minska maximala antalet vindkraftverk från 22 st. till 18 st.

Figur 3. Skillnaden i exempellayout för en park med 22 verk till vänster och 18 till höger.

3.5. Nollalternativ

Nollalternativet ska ge svar på vad som händer, eller inte händer, om ett projekt inte genomförs.

I det fall ett tillstånd för 18 stycken 250 m höga vindkraftverk inte erhålls kommer vindkraftsprojekt Vaberget att uppföras i enlighet med befintliga tillstånd, med 22 stycken 203 m höga verk, inom samma projektområde. Detta skulle resultera i lägre förnybar elproduktion och en sämre hushållning med markanvändningen, med ianspråktagande av markytor för ytterligare fyra vindkraftverk.

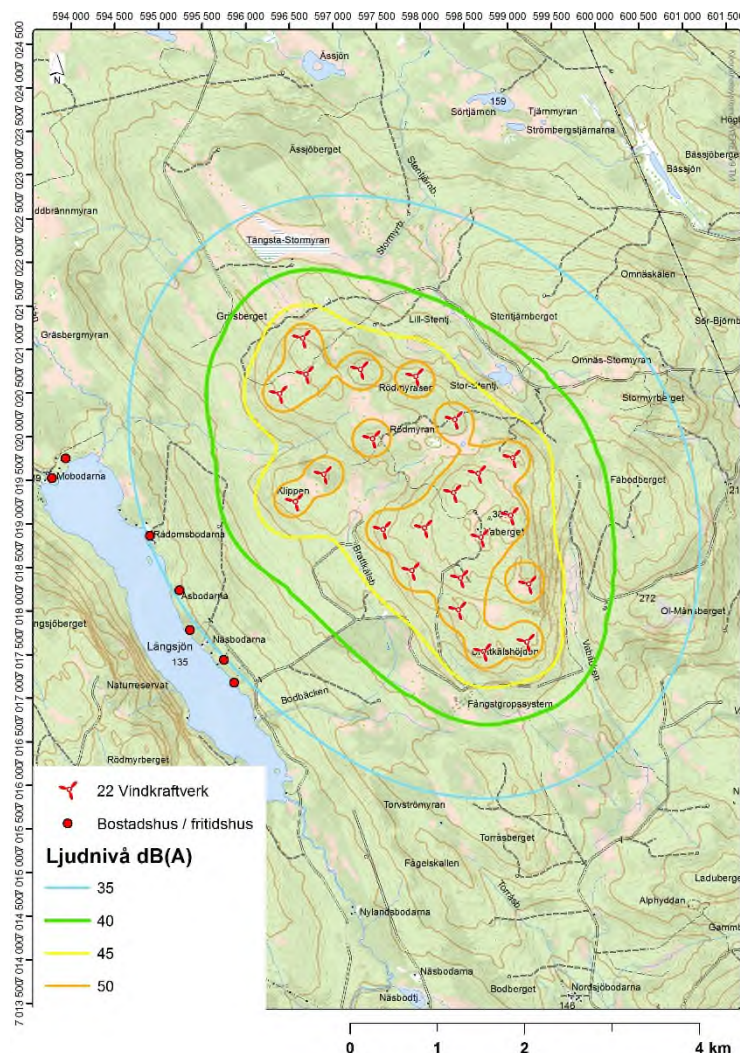
4.Förutsedd miljöpåverkan

4.1.Ljud

Naturvårdsverket har angivit rekommenderade riktvärden gällande ljudnivå från vindkraft vid bostadshus.¹ Det finns även en mycket tydlig praxis som anger en maximal ekvivalent ljudnivå på 40 dB(A) utomhus vid permanent- och fritidsbostad.

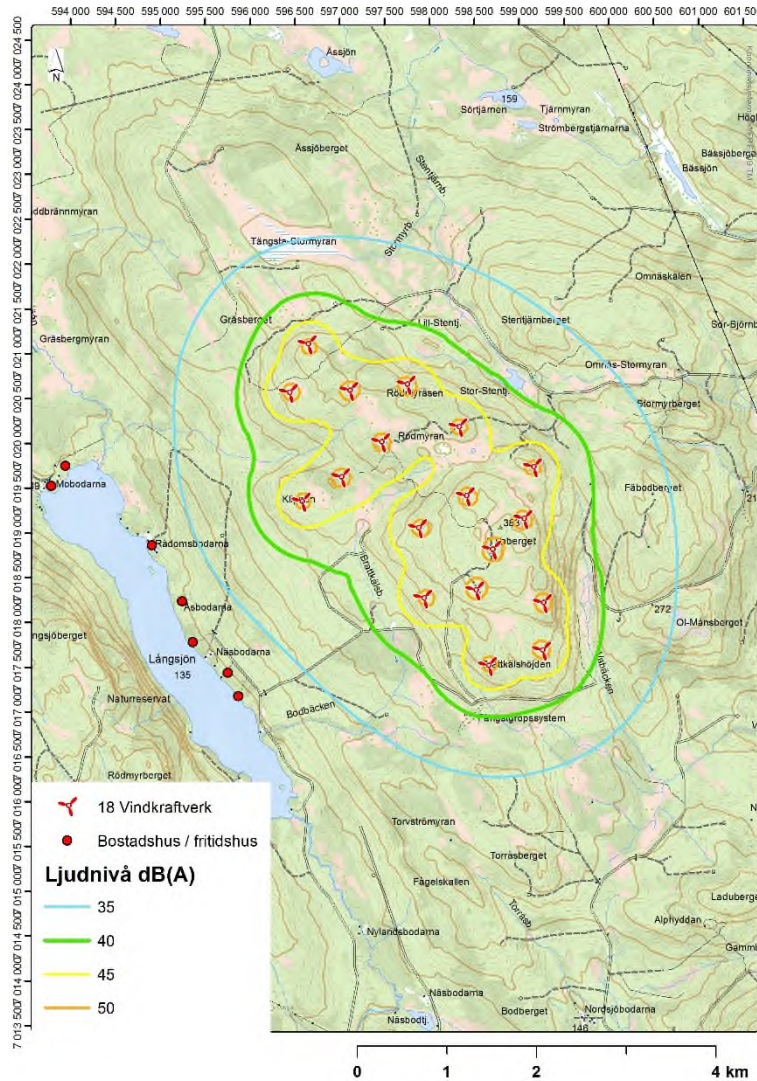
Bolagen har gjort beräkningar av ljudutbredningen för den planerade vindkraftsparken i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer och praxis vilket redovisas i figur 4 och 5.

Ljudberäkningen för den nya vindkraftsparken har gjorts med Vestas V162 och med vindkraftsparken enligt befintligt tillstånd med Nordex N117. Enligt beräkningarna minskar ljudet från ca 35 dB(A) till ca 33 dB(A) vid närmaste hus. Beräkningarna visar alltså att 40 dB(A) vid bostads- och fritidshus klaras med god marginal i båda fallen.

Figur 4. Karta över ljudutbredningen med 22 vindkraftverk med totalhöjden 203m.

¹ Riktlinjer för externt industribuller, Naturvårdsverkets Råd och Riktlinjer 1978:5.

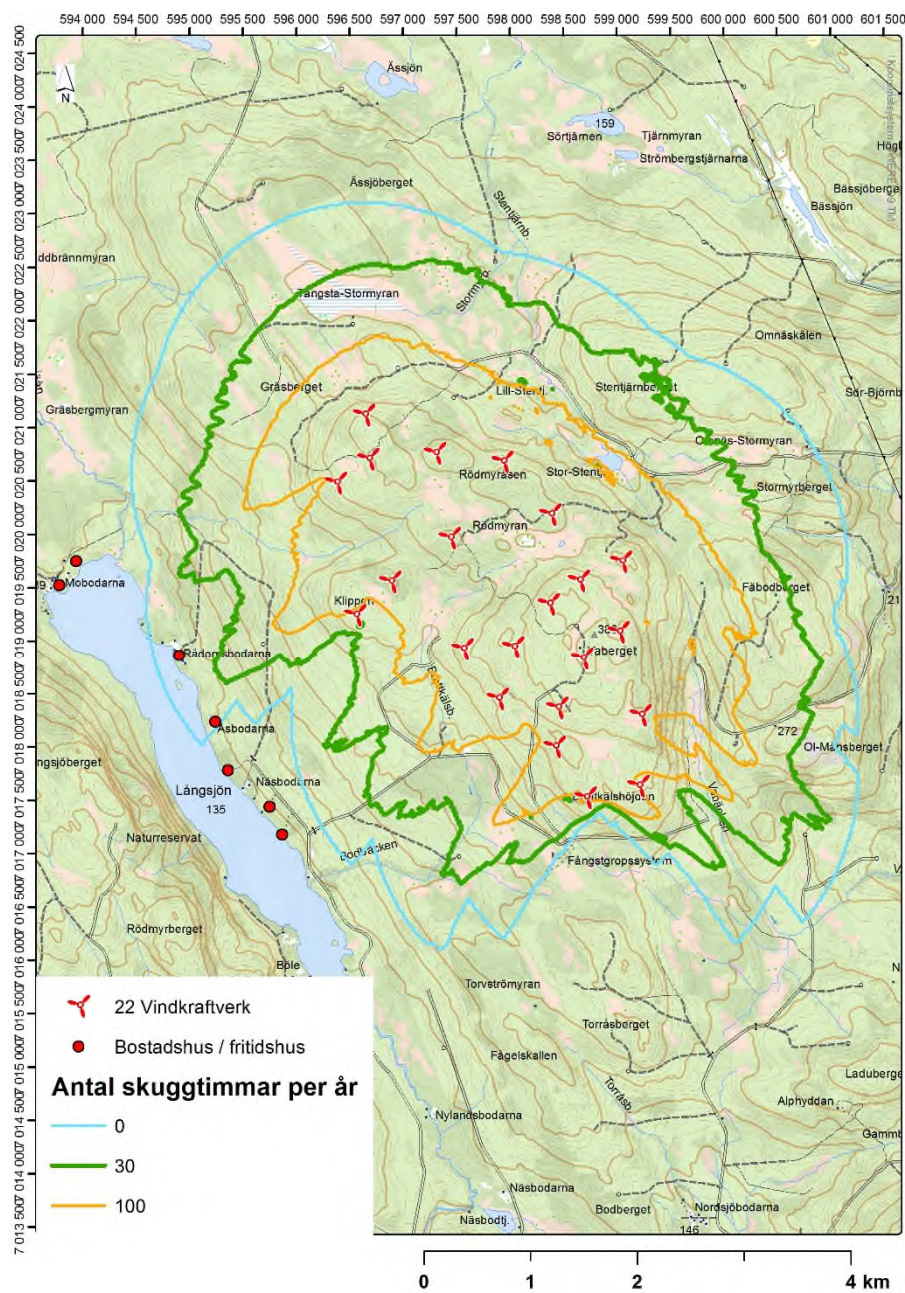
Figur 5. Karta över ljudutbredningen med 18 vindkraftverk med totalhöjden 250m.

4.2. Skuggor

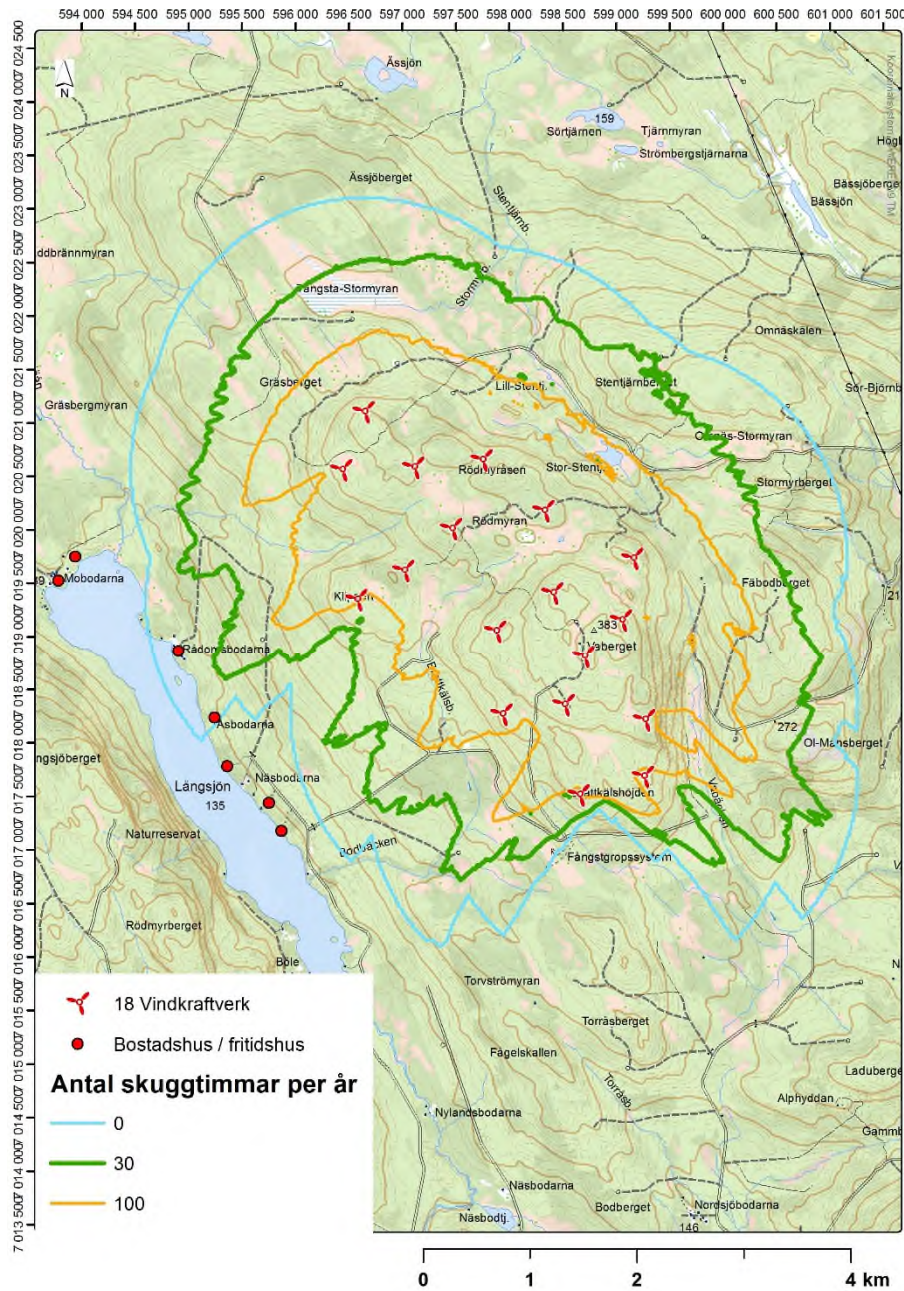
Vindkraftverk skapar rörliga skuggor som kan upplevas som besvärande. Vad avser begränsningsvärde för skuggtid finns inga fasta riktvärden för skuggeffekter från vindkraftverk att utgå ifrån. I praxis har dock framarbetats en rekommendation som innebär att den teoretiska maximala skuggtiden för störningskänslig bebyggelse inte bör överstiga 30 timmar per år teoretiskt värde (se även kap 4.3.1). Av dessa 30 timmar per år får inte skugga uppstå längre än 30 min under samma dag.

Bolagen har gjort skuggberäkningar av den teoretiska skuggtiden för den planerade vindkraftsparken i enlighet med Naturvårdsverkets rekommendationer och praxis vilket redovisas i figur 6 och 7.

Skuggberäkningen för den nya vindkraftsparken har gjorts med Vestas V162 och med vindkraftsparken enligt befintligt tillstånd med Nordex N117. Enligt beräkningarna får huset med mest skugga ca 10 timmars årlig skuggtid efter höjningen. Beräkningarna visar alltså att rekommendationen om högst 30 timmars skuggtid vid bostads- och fritidshus klaras med god marginal.

Figur 6. Karta över antal skuggtimmar per år med 22 vindkraftverk med totalhöjden 203m.

Figur 7. Karta över antal skuggtimmar per år med 18 vindkraftverk med totalhöjden 250m.

4.3. Visuell påverkan

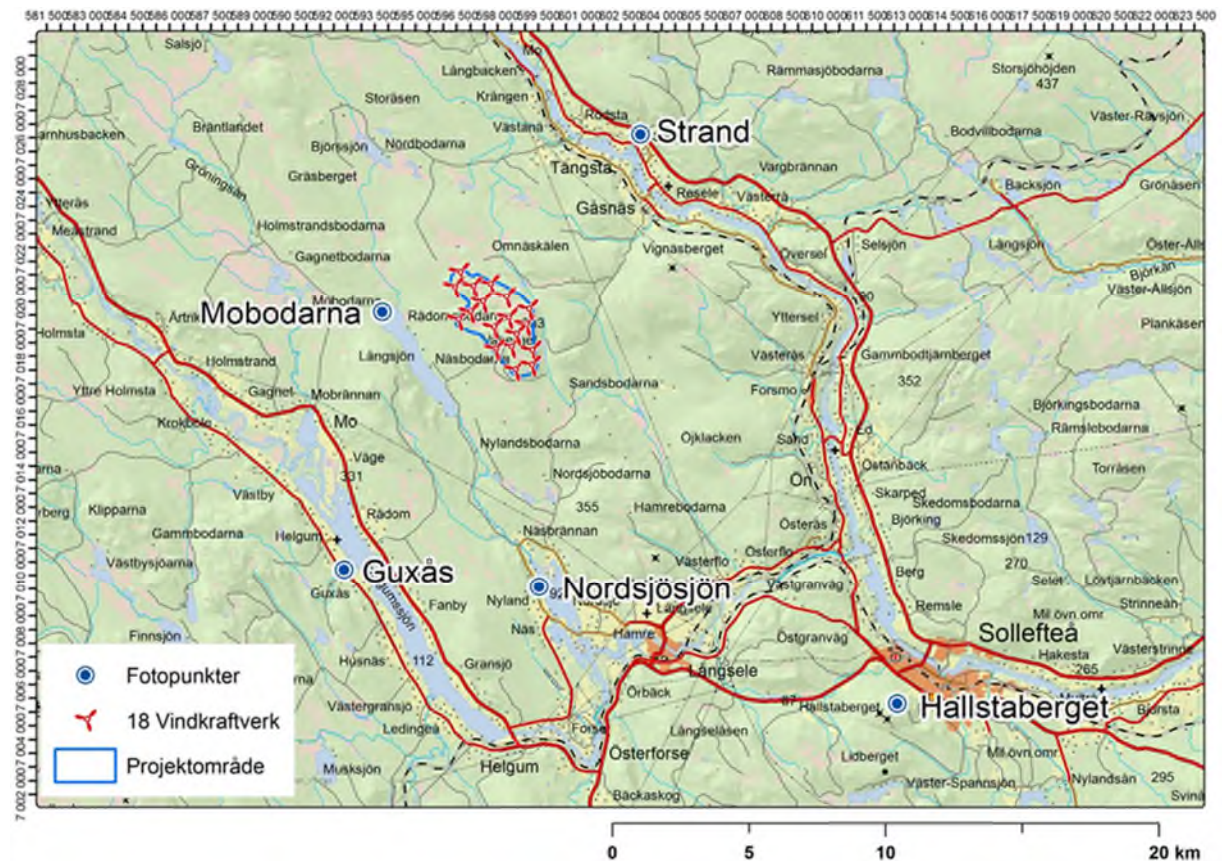
För att ge en bild av hur vindkraftsparken kan komma att synas i omgivningen har fotomontage från ett antal platser runt vindkraftsparken tagits fram.² Nedan presenteras en karta med fotopunkter som visar från vilka platser fotomontage har genomförts. Samma bilder som användes i den ursprungliga tillståndsansökan har använts i detta samrådsmaterial, för att göra det enkelt att se skillnaderna mellan de olika totalhöjderna.

² Fotomontagen är producerade i programmet WindPRO enligt gällande instruktioner. Det finns dock alltid en risk att vindkraftverken kommer att uppfattas annorlunda i verkligheten.

För samtliga fotomontage visas både en bild med:

- (A) 22 stycken 203 m höga vindkraftverk enligt befintligt tillstånd och
- (B) 18 stycken 250 m höga vindkraftverk vilket föreliggande ändringsansökan avser.

Vindkraftverken är gråvita och hur vindkraftverkens nyans och synlighet uppfattas i verkligheten beror på väder- och ljusförhållanden. På de flesta fotomontage har vindkraftverken gjorts extra vita för att synas mot den gråaktiga himlen.

Figur 8. Fotopunkter kring Vaberget som används i detta samrådsunderlag.

Strand: Ca 7,5 km till närmaste vindkraftverk. 22 verk med totalhöjd 203 m.

Strand: Ca 7,5 km till närmaste vindkraftverk. 18 verk med totalhöjd 250 m.

Hallstaberget, norra gaveln på hotellet: Ca 18 km till närmaste vindkraftverk. 22 verk med totalhöjd 203 m. Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Hallstaberget, norra gaveln på hotellet: Ca 18 km till närmaste vindkraftverk. 18 verk med totalhöjd 250 m. Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Nordsjösjön: Ca 8 km till närmaste vindkraftverk. 22 verk med totalhöjd 203 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Nordsjösjön: Ca 8 km till närmaste vindkraftverk. 18 verk med totalhöjd 250 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Guxås: Ca 9,5 km till närmaste vindkraftverk. 22 verk med totalhöjd 203 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Guxås: Ca 9,5 km till närmaste vindkraftverk. 18 verk med totalhöjd 250 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

Mobodarna: Ca 3 km till närmaste vindkraftverk. 22 verk med totalhöjd 203 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden

Mobodarna: Ca 3 km till närmaste vindkraftverk. 18 verk med totalhöjd 250 m.
Verken är vitare än i verkligheten för att öka synligheten på bilden.

4.4. Hinderbelysning

I enlighet med Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om markering måste vindkraftverken av säkerhetsskäl förses med hinderbelysning. För vindkraftverk med en totalhöjd över 150 meter krävs att vindkraftverken förses med högintensivt vitt blinkande ljus. Ljuset ska vara 100 000 candela vid dager, 20 000 candela vid gryning och skymning samt 2 000 candela vid mörker.

De högintensiva vita ljusen kan enligt föreskriften justeras till 50 % styrka 1° under horisontalplanet och till 0-3 % styrka 10° under horisontalplanet, vilket innebär att ljuset är svagare sett från marken i området närmast vindkraftsparken.

I en vindkraftspark behöver enbart de vindkraftverk som utgör parkens yttre gräns enligt fastställd metod i föreskriften vara markerade med högintensivt ljus och övriga vindkraftverk med rött lågintensivt fast ljus. De lågintensiva ljusen ska vara 32 candela vid skymning, gryning och mörker. De blinkande ljusen synkroniseras så att de blinkar samtidigt. Genom att antalet vindkraftverk minskar med 4 st. kommer även antalet hinderljus minska med 4 st.

4.5. Naturmiljö, kulturmiljö och friluftsliv

Hela projektområdet har inventerats med avseende på naturvärden och kulturhistoriska lämningar. De skyddsvärda objekt som påträffats är illustrerade i figur 1. Wpd och Eolus kommer i det sökta tillståndet att leva upp till de åtaganden om bevarande av naturmiljö och kulturmiljö som fastställdes i det befintliga tillståndet.

I området bedrivs jakt och friluftsaktiviteter såsom svamp- och bärplockning. I omlandet finns också sjöar där det bedrivs fritidsfiske, t ex på Långsjön. En skoterled passerar också söder om etableringsområdet vid Långsjön. Tillgängligheten till området eller möjligheten till vandring med mera inom området hindras inte av en vindkraftsetablering. De negativa konsekvenserna är främst kopplade till att de nya vägarna, uppställningsplatserna, vindkraftverken och ljudet i närområdet kommer att förändra naturupplevelsen i samband med aktiviteterna. Etableringsområdet används dock inte enligt kännedom för organiserat friluftsliv i någon större omfattning.

4.6. Fåglar och fladdermöss

I samband med den ursprungliga tillståndsansökan för projekt Vaberget gjordes det följande fältstudier:

- Spelflyktsinventering Kungsörn
- Rovfågelsinventering
- Skogshöns spelplatsinventering
- Fladdermusstudie

Inga observationer av örn gjordes som indikerar boplatser inom 3 km från projektområdet. Inga observationer gjordes som indikerar häckande rovfåglar inom området. Ingen spelplats för skogshöns påträffades under inventeringen. Projektområdet bedömdes inte vara ett viktigt habitat för fladdermöss. Eftersom det har gått flera år sen de ursprungliga inventeringarna planeras nya inventeringar att genomföras.

4.7. Risker

Is och snö kan vid speciella väderleksförhållanden falla ner i närheten av verken. I ett EU-forskningsprogram (WECO) om vindkraftsproduktion i kallt klimat har en beräkningsmodell för riskavstånd för iskast tagits fram. För vindkraftverk med en totalhöjd om 250 m ger beräkningsmetoden ett riskavstånd om ca 490 m vid en maximal vindhastighet på 25 m/s.³ Beräkningsmetoden är baserad på erfarenheter från äldre mindre vindkraftverk och forskningsprojekt pågår för att undersöka förhållandena för större moderna vindkraftverk. I ett senare skede inför byggplanering av vindkraftsparken kommer aktuella metoder användas för att beräkna lämpligt säkerhetsavstånd till bl.a. infrastruktur.

Det finns normalt inga avspärrningar runt ett vindkraftverk men säkerhetsavstånd till exempelvis järnvägar och bebyggelse kan vid behov förekomma. Ingen bebyggelse eller stadigvarande verksamhet finns inom ett sådant beräknat avstånd från de planerade verken, varför risken för skador till följd av haveri, isbildning etcetera bedöms vara mycket liten.

Vindkraftverken är utrustade med övervakningssystem, vilket innebär att vindkraftverken stoppas om till exempel temperaturen i maskinen blir för hög. Vid extrema vindar stoppas verken automatiskt för att undvika alltför stora påfrestningar. Varje vindkraftverk kommer att utrustas med åskledare ansluten till jord.

För att minimera risken för skador till följd av nedfallande snö eller is kommer varningsskyltar att sättas upp vid infarterna till området. Placering av varningsskyltar bestäms i samråd med tillsynsmyndigheten. Om stor risk för isbildning förväntas kommer vindkraftverken att utrustas med avisningssystem för att optimera produktionen och minska riskerna för iskast. Varje vindkraftverk utrustas med hinderbelysning enligt Transportstyrelsens regler för att garantera säkerheten för flygtrafik i området.

4.8. Rennäring

Enligt Sametingets markanvändningskarta ingår etableringsområdet vid Vaberget i det område där Ohredahke sameby har rätt att bedriva renskötsel. Vaberget ligger inte inom riksintresseområde för rennäringen och det finns inte heller några andra speciellt utpekade viktiga områden för rennäringen i området markerade på Sametingets kartor. Ca 5 km sydväst om Vaberget finns en flyttled av riksintresse för rennäringen. Vaberget ligger inom samebyns vinterbetesland.

Samrådsmöten har genomförts med Ohredahke sameby i samband med den ursprungliga tillståndsprocessen. Samebyn kommer även att inbjudas till samrådet om de nya högre och färre vindkraftverken.

Samebyn har framfört att vindkraftsparken med tillhörande anläggningar medför ett visst betesbortfall och kan försvåra renskötseln när området används. Samarbetsavtal har därför tecknats mellan samebyn och Bolagen som reglerar samarbete och kommunikation under byggnation och drift samt ersättning för försvårat nyttjande av området som vinterbetesland.

Påverkan på rennäringen bedöms med genomförda åtgärder sammantaget blir liten.

³ Tammelin et al, "Wind Energy Production in Cold Climate", (WECO), FMI publikation nr. 41, Helsingfors, 2000.

4.9. Kumulativa Effekter

När flera vindkraftsprojekt finns inom ett och samma område finns det risk för en kumulativ påverkan. D.v.s. projektens miljöpåverkan kan tillsammans bli större än vad de enskilda projekten innebär.

I Vabergets närhet finns idag inga uppförda vindkraftsparker. Ungefär 10 km åt NV har finns ett tillståndsgivet projekt på Salsjöhöjden med 13 vindkraftverk. På detta avstånd bedöms de kumulativa effekterna av höjningen av projekt Vaberget bli mycket små. I miljökonsekvensbeskrivningen kommer den samlade effekten av verken på Salsjöhöjden och verken på Vaberget att beskrivas närmare.

I övrigt finns inga pågående eller uppförda vindkraftsprojekt inom 20 km från vindkraftspark Vaberget.

5. Investeringar, arbetstillfällen, lokal nytta

Investeringar i vindkraftverk, vägar och elnät bedöms uppgå till ca 1 miljard kr för en vindkraftspark av den här storleken. Huvuddelen av investeringskostnaden består av själva vindkraftverken, medan cirka 20 - 30% bedöms bestå av lokal infrastruktur såsom vägar, anläggningsytor, fundament och elnät.

En vindkraftsetablering bidrar till många nya arbetstillfällen, främst under projekterings- och byggfasen, men även i drift. Hur många arbetstillfällen en etablering kan generera beror mycket på förutsättningarna på platsen, elnätsanslutningen och avstånd till leverantörer, men även på tillgången på kompetens i regionen.

5.1. Vindkraftsfond - Bygdepeng

Bolagen har beslutat att avsätta medel motsvarande 0,2 % av bruttoinkomsten till en lokal bygdepeng från vindkraftsparken. Syftet är att bygden där vindkraft uppförs ska få del av det värde som vindkraften skapar.

T.ex. upprättas en vindkraftsfond, ur vilken de som bor eller verkar i området kan söka pengar för projekt som utvecklar bygden. Hur fonden eller bygdepengen ska administreras och närmare beskrivning av vilka ändamål medlen bör användas till kommer att diskuteras vidare med berörda parter lokalt.

Avsättning motsvarande 0,2 % av bruttoinkomsten uppskattas för en vindkraftspark med 18 stycken 250 m höga vindkraftverk ge ca 250 000 kr per år. Detta är en ökning från de ca 175 000 kr som en vindkraftspark med 22 stycken 203 m höga vindkraftsverk beräknas ge.

Det faktiska beloppet beror på vindresursen på platsen, typ av vindkraftverk, elpris och elcertifikatpris och går därför inte att ange exakt.

5.2. Synpunkter och frågor

Det är viktigt att få med alla synpunkter på projektet och ta del av lokal kunskap om området för att vi ska kunna utforma etableringen så bra som möjligt.

Om ni har synpunkter på hur projektet skall utformas, om ni vill ställa frågor om projektet eller om ni vill ha ytterligare information går det bra att kontakta projektledarna Björn Grinder eller Stefan Widstrand.

Björn Grinder
08-501 091 68
b.grinder@wpd.se

Stefan Widstrand
010-199 88 19
stefan.widstrand@eolusvind.com

wpd Scandinavia AB
Ref: Vaberget
Surbrunnsgatan 12
114 27 Stockholm

Eolus Vind AB
Ref: Vaberget
Box 95
281 21 Hässleholm

Remissvar och synpunkter på samrådet ska vara wpd eller Eolus tillhanda senast den 31 juli 2020.